

Geachte heer / mevrouw,

Als sociaal advocaat doe ik veel asielzaken en wens een reactie te geven op de aanpassing vergoedingen in het asielrecht.

Het is fijn dat er ten aanzien van de aanvraagprocedure asiel AA/VA een verhoging van het puntenaantal wordt beoogd, maar dit is niet voldoende gelet op het aantal te besteden uren.

Inleiding:

Een asielpcedure wordt bij de toekenning van de vergoeding in 3 fases opgeknipt.

(A58) Fase 1 alle rechtsbijstand vanaf de aanvraag tot het ter kennis brengen van een afschrift van het verslag nader gehoor

(A59) Fase 2 alle rechtsbijstand vanaf kennisname nader gehoor tot het toezenden van het schriftelijk voornemen tot afwijzen van de asielaanvraag.

(A60) Fase 3 alle rechtsbijstand vanaf kennisname voornemen tot de bekendmaking van de beschikking op de asielaanvraag

In uw voorstel worden de volgende wijzigingen beoogd.

De vergoeding in Fase 1 (A58) wordt met één punt verhoogd en sluit daarmee beter aan op de daadwerkelijke tijdsbesteding.

De vergoedingen in fase 2 (A59) blijft 1 punt en in fase 3 (A60) twee punten. Dit is veel te weinig voor de tijdsbesteding die nodig is om goede rechtsbijstand te kunnen verlenen.

Ik zal toelichten welke werkzaamheden benodigd zijn en hoeveel tijd dit kost.

Ik sluit daarbij aan bij de Best Practices Leidraad¹ die door de Raad voor Rechtsbijstand wordt aanbevolen².

Fase 2: Vanaf nader gehoor

In Fase 2 vallen volgens de Best Practices Leidraad de volgende werkzaamheden:

1.4.1 Voorbereiding van het gesprek

Zorg ervoor dat je het nader gehoor goed hebt gelezen vóór de nabespreking met de cliënt en maak een analyse van het gehoor. Controleer of je cliënt alles verteld heeft wat in de voorbereiding besproken is. Zo niet, dan vraag je je cliënt tijdens de nabespreking hoe dat komt en vul je zo nodig de verklaringen aan in de correcties en aanvullingen. Controleer het gehoor op inconsistenties. Kijk na of op alle elementen voldoende is doorgevraagd. Staan er nog verrassingen in? Zijn er zaken die extra aandacht nodig hebben bij de nabespreking omdat de verklaringen van cliënt onduidelijk zijn? Neem de tijd voor de voorbereiding! Dit maakt de nabespreking een stuk efficiënter.

1.4.2 Check beleid en landeninformatie

¹ <https://www.bestpracticesleidraad.nl/>

² <https://www.rvr.org/@17077/webversie-best-practices-leidraad/>

Veel asielthema's en landen hebben hun eigen werkinstructies. Pak die erbij en controleer of in het gehoor alles aan de orde is geweest. [...]

1.4.3 Bespreken van het gehoor met de cliënt

*Het nabespreken van het gehoor kost tijd. **Als richtlijn kun je aanhouden dat je grofweg een uur per 10 pagina's nodig hebt.** Hier zijn uitzonderingen op mogelijk. Je kunt je in de nabespreking niet beperken tot enkel een vertaling van de verklaringen van je cliënt door de tolk en controleren of de verklaringen kloppen. In de voorbereiding van de nabespreking ben je wellicht gestuit op inconsistenties of verklaringen die mogelijk als vaag kunnen worden betiteld. Daarnaast zal je cliënt de vraag soms niet beantwoord hebben. Ook zullen er verklaringen bij zijn die nader geduid moeten worden. Van de advocaat wordt hier een actieve houding verwacht.[..]*

Zorg ervoor dat bij de nabespreking alle inconsistenties en vage verklaringen zijn besproken. Confronteer je cliënt ook met deze verklaringen en wijs hem op de gevolgen. Kijk met je cliënt of er een uitleg is voor mogelijke inconsistenties. [...]

Verzeker je er aan het einde van de nabespreking van dat het gehele relaas van je cliënt nu goed op papier staat. Leg aan je cliënt uit hoe de procedure nu verder kan gaan (inwilliging, voornemen of VA-zending) en maak afspraken bij de verschillende opties.[..]

Een nader gehoor is gemiddeld 30 pagina's, de nabespreking zelf kost dan al gemiddeld 3 uur tijd, zonder de voorbereiding die wordt voorgeschreven en het uitschrijven van de aanvullingen en correcties.

Om de zaak te behandelen volgens de best practices is een gemiddelde tijdsbesteding van 5 uur reëel. Het is vreemd dat gelet op de gemiddelde besprekingsduur die de door de Raad voor Rechtsbijstand gepubliceerde Best Practices wordt voorgeschreven niet wordt omgezet in punten.

Fase : vanaf Voornemen

In Fase 3 vallen volgens de Best Practices Leidraad de volgende werkzaamheden:

1.5 Voornemen en zienswijze

Indien de IND na indiening van de correcties en aanvullingen van plan is het asielverzoek af te wijzen, informeer je je cliënt meteen nadat je het voornemen hebt ontvangen. [...]

1.5.1 Voorbereiding gesprek voornemen met cliënt

Voordat je in gesprek gaat met je cliënt zorg je ervoor dat je het voornemen goed hebt gelezen en geanalyseerd. Maak voor jezelf een overzicht van de argumenten van de IND en verdeel die in dragende overwegingen en overwegingen ten overvloede. Op de dragende overwegingen zal altijd gereageerd moeten worden. Bekijk welke afdoeningsgrond de IND heeft gehanteerd en of die klopt. Dat laatste is met name het geval bij een niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond asielverzoek of als het asielverzoek buiten behandeling wordt gesteld. [...]

Voor de bespreking van het voornemen maakt het uit of de IND het asielverzoek wil afwijzen omdat de verklaringen niet geloofd worden of dat de vrees niet aannemelijk is. In het eerste geval zal meer input van je cliënt verwacht worden in de vorm van uitleg over zijn verklaringen of bewijzen. Op het moment dat de vrees niet aannemelijk is, zal meer een beroep gedaan moeten worden op landeninformatie of bewijsmiddelen. Als een nadere onderbouwing nodig is, kun je contact opnemen met de Helpdesk van Vluchtelingenwerk of de documentalist op het aanmeldcentrum om daar om gerichte informatie te vragen.

In een voornemen wil de IND nog wel eens citeren uit het nader gehoor om uit te leggen dat verklaringen te vaag of tegenstrijdig zijn. Pak het gehoor erbij en controleer of het citaat volledig is. Controleer of de verklaring elders in het gehoor of tijdens de correcties en aanvullingen verduidelijkt is en of dit is meegenomen in het voornemen. Controleer ook of de IND in het voornemen alle relevante elementen benoemd heeft. Als dat niet het geval is, moet je daar in de zienswijze aandacht aan besteden.

Pak altijd het relevante beleid erbij (werkinstructies, Informatieberichten) en controleer of het voornemen conform dit beleid is. Als er bijvoorbeeld sprake is van een ongeloofwaardig asielrelaas is het altijd goed om werkinstructie 2014/10 erbij te pakken. [...]

1.5.2 Bespreken voornemen

Het bespreken van het voornemen is vaak het eerste slechtnieuwsgesprek met je cliënt. In principe houd je de bespreking van het voornemen in persoon met een persoonlijke tolk. In sommige gevallen is te billijken dat de bespreking van het voornemen telefonisch of met een videogesprek plaatsvindt. De reistijd en de verwachte duur van het gesprek kunnen een reden zijn om het gesprek niet in persoon te doen. Ook indien de uitkomst voorspelbaar is en de argumenten al zijn doorgenomen bij de voorbereiding op of de nabespreking van het gehoor is dit een optie.[42] Het is aan de advocaat om een afweging te maken. Houd in de afweging er rekening mee dat dit voor je cliënt een moeilijk en belangrijk gesprek is en dat er de behoefte zal zijn om de advocaat in persoon te spreken

Er is geen eenduidige indicatie te geven hoe lang de bespreking van een voornemen zal duren. Dit is in grote mate afhankelijk van de afdoeningsgrond en de argumentatie. Het is niet nodig om alle juridische argumenten van de IND volledig door te nemen en om een reactie van je cliënt hierop te vragen. Benoem ze en leg uit wat je in de zienswijze hier over zal zeggen. Je hebt al een analyse gemaakt van het voornemen. Gebruik deze om de nabespreking te ordenen. Op die manier voorkom je dat je te lang blijft doorgaan op details. Zorg dat er voldoende tijd is om de belangrijkste argumenten in het voornemen te bespreken. Als je cliënt teleurgesteld is, toon daar dan begrip voor.

Als er sprake is van tegenstrijdige, vage of inconsistente verklaringen zal een bespreking meer tijd kosten. Je cliënt zal geconfronteerd moeten worden met deze verklaringen en een uitleg moeten geven. Probeer daarbij ook te achterhalen waarom de verklaringen bij het gehoor vaag bleven. Kijk met je cliënt hoe je de verklaringen nog nader kunt onderbouwen met behulp van documenten of landeninformatie.

Als alle argumenten besproken zijn leg je je cliënt uit hoe de procedure verder zal gaan. Geeft daarbij ook een inschatting van hoe de beslissing er uit zal zien, voor zover dat mogelijk is. Je cliënt is er in het algemeen bij gebaat om in een zo vroeg mogelijk stadium te weten waar hij aan toe is. Vertel je cliënt of je bij een eventuele negatieve beslissing in beroep zal gaan, wat dat betekent en hoe die procedure verder zal lopen. Zie voor rechtsmiddelen hoofdstuk 4.

Mocht je op dat moment al weten dat je bij een eventuele negatieve beslissing niet in beroep gaat, dan is het goed om je cliënt daarop te wijzen. Dit geeft hem extra tijd om na te denken hoe hij verder wil en eventueel een second opinion te vragen. Zie hoofdstuk 19 over de second opinion.

1.5.3 Opstellen zienswijze

Afhankelijk van de vraag of er sprake is van een AA- of VA-procedure ga je meteen aan de gang met het schrijven van de zienswijze. Het is uiteraard ook mogelijk om daar al aan te beginnen voordat je je cliënt spreekt. Dit kun je tegelijkertijd met het analyseren van het voornemen doen.

Hoofdzaken en bijzaken onderscheiden

Doel van de zienswijze moet zijn om de IND op andere gedachten te brengen zodat de aanvraag alsnog wordt ingewilligd. Argumenten laten liggen om die te gebruiken in beroep is niet raadzaam. [...]

Bij het opstellen van de zienswijze ga je in op de dragende overwegingen van het voornemen. Van tevoren heb je een analyse gemaakt van dragende overwegingen en ondersteunende overwegingen. Dit onderscheid is belangrijk bij het opstellen van een goede zienswijze. De dragende overwegingen zullen weerlegd moeten worden. Indien je je beperkt tot de bijzaken en de dragende overwegingen laat liggen zal dit niet leiden tot een ander besluit en zal het besluit bij een toets door de rechter ook in stand blijven.

De overwegingen in het voornemen weerleg je zo goed als mogelijk met de uitleg van je cliënt, juridische argumentatie, landeninformatie en jurisprudentie. Het zal per overweging verschillen welke argumentatie je moet gebruiken. Een tegenstrijdige verklaring bijvoorbeeld kun je moeilijk weerleggen met jurisprudentie. Daarvoor heb je een uitleg van je cliënt nodig. Benoem ook, indien van toepassing, in je zienswijze dat het voornemen te zeer is gebaseerd op details en de grote lijn in het relaas is los gelaten.

Argumentatie beleid, jurisprudentie en/of landeninfo

Indien in het voornemen het beleid onjuist is toegepast, benoem je dat uiteraard in je zienswijze. Motiveer dit; het enkel benoemen dat het niet juist is toegepast volstaat niet. Kijk hierbij niet alleen naar het landgebonden asielbeleid maar ook naar werkinstructies die gaan over de geloofwaardigheid (WI 2024/6([opent in nieuw venster](#)) (voorheen 2014/10)), kwetsbare personen (WI 2008/6 en WI 2010/13) en de themagerichte werkinstructies, zoals die over bekeerlingen (WI 2022/3) en LHBTIQ+ (WI 2019/17). In deze werkinstructies staat veel informatie over hoe de IND moet motiveren en wat afgewogen moet worden. Indien niet conform de werkinstructies gehandeld is, benoem je dat in je zienswijze.

In de jurisprudentie zijn veel argumenten te vinden die je kunt gebruiken in je zienswijze. Gebruik deze ook. Volsta daarbij niet naar een verwijzing maar benoem de uitspraak (bijvoorbeeld: ECLI:RVS:2023:3365), de rechtsoverweging en leg uit waarom deze uitspraak relevant is.

Kijk ook of de argumentatie in het voornemen klopt met de landeninformatie die bekend is. Als er in het voornemen verwezen wordt naar landeninformatie, controleer je of de verwijzing juist is en of er recentere landeninformatie is die iets anders zegt. Kijk ook of je landeninformatie kan vinden die het relaas van je cliënt onderbouwt en waarmee je de argumentatie van de IND kan weerleggen.[43]

Onderzoek de mogelijkheden om de argumenten in het voornemen te weerleggen met verklaringen van derden. Dit kunnen getuigenverklaringen zijn[44] of verklaringen/rapportages van organisaties.[45]

Toelichten tegenstrijdige / onduidelijke verklaringen

Als er getwijfeld wordt aan de geloofwaardigheid zal dit nogal eens zijn vanwege tegenstrijdige of onduidelijke verklaringen van je cliënt. Deze heb je doorgenomen met hem tijdens het bespreken van het voornemen. De volgende stap is dat er een uitleg komt. Verklaringen aanvullen zonder nadere uitleg waarom, leidt zelden tot succes.

Kijk of er voldoende rekening is gehouden met het referentiekader en de persoon van de cliënt. Betrek hierbij ook het medisch advies dat is uitgebracht. Is daar voldoende rekening mee gehouden bij het horen en beslissen?

Ook deze werkzaamheden kunnen onmogelijk in 2 uur worden afgerond. Ook hier is een gemiddelde tijdsbesteding van 5 uur reëel.

Toeslag verlengde asielprocedure (art. 5a lid 2 Bvr)

Deze is in het voorstel ongewijzigd en blijft 2,5 punt.

De toeslag wordt toegekend in de volgende gevallen:

- De vreemdeling is onderworpen aan een aanvullend nader gehoor;
- Er is na een eerder voornemen een nieuw voornemen uitgebracht;
- Er is op verzoek van de Minister van Justitie en Veiligheid aanvullend medisch onderzoek verricht of er is een individueel ambtsbericht door de Minister van Buitenlandse zaken uitgebracht.

Ook dit is gelet op het bovenstaande niet reëel, omdat dezelfde werkzaamheden zoals hierboven worden beschreven nogmaals moeten worden uitgevoerd.

Conclusie:

Ik verzoek u de asielvergoeding in lijn te brengen met de daadwerkelijk te besteden uren door de asieladvocaat, zoals ook voorgeschreven in de Best Practices Leidraad door middel van de volgende aanpassingen.

Gelet op de werkzaamheden en tijdsbesteding die in de Best Practises leidraad worden voorgeschreven en de (toegenomen) lengte van gehoren en voornemen door het gewijzigde beleid om de geloofwaardigheid te toetsen en te motiveren is de volgende verhoging van het puntenaantal op zijn plaats.

rij	soort zaak	oud	nieuw
A58	Rechtsbijstand gedurende de in artikel 3.109 of artikel 3.123d van het Vreemdelingenbesluit 2000 (Vb 2000) bedoelde termijn tot en met het in artikel 3.113, derde lid, of artikel 3.123f, derde lid, Vb 2000 bedoelde ter kennis brengen van een afschrift van het verslag nader gehoor	7	8
A59	Rechtsbijstand gedurende de in artikel 3.109 of artikel 3.123d Vb 2000 bedoelde termijn tot en met het in artikel 3.114, eerste lid, of artikel 3.123g, eerste lid, Vb 2000 bedoelde uitreiken of toezenden van het schriftelijk voornemen tot afwijzen van de asielaanvraag	8	13
A60	Rechtsbijstand gedurende de in artikel 3.109 of artikel 3.123d Vb 2000 bedoelde termijn tot en met de in artikel 3.114, zesde lid, artikel 3.109ca, elfde lid, of artikel 3.123g, zesde lid, Vb 2000 bedoelde bekendmaking van de beschikking op de asielaanvraag	10	17